

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 2.7.2008
COM(2008) 420 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА
ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ
И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

Недискриминация и равни възможности: подновен ангажимент

{SEC(2008) 2172}

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Европейският съюз е основан () на споделените принципи за свобода, демокрация, зачитане на човешките права и основните свободи. Общо за всички европейски общества е фундаменталното признаване, че всеки индивид е еднакво важен и че следва да разполага със справедлив достъп до възможностите в живота. Дискриминацията компрометира посочените споделени ценности.

Европейските действия, насочени към гарантиране на равенството между гражданите, имат дългогодишна традиция. В Договора от Амстердам се предоставят нови правомощия за европейски действия срещу дискриминацията, основана на различията в пола, расата или етническият произход, религията или убежденията, наличието на физическо или умствено увреждане, възрастта или сексуалната ориентация. В рамките на въпроси, свързани със заетостта и професиите, дискриминацията въз основа на всяко от гореизложените основания е забранена. По отношение на дискриминацията, основана на расов или етнически произход и полова принадлежност, забраната се отнася за широк спектър от области извън трудовата заетост.

Днес Европейският съюз разполага с една от най-модерните правни рамки в света в областта на недискриминацията. Независимо от значителния прогрес в областта, много европейски граждани продължават да чувстват, че дискриминацията е широко разпространена: 15 % заявяват, че лично са били обект на такава през последната година, а 29 % заявяват, че са били свидетели на дискриминация¹.

В съобщението „Обновена социална програма: Възможности, достъп и солидарност в Европа на XXI век“², което е придружено от настоящото съобщение, Комисията подновява своя ангажимент за гарантиране на всички на равна възможност за развитие на техния потенциал.

Въз основа на успешното приложение на рамковата стратегия от 2005 г. за борба с дискриминацията³ и на Европейската 2007 година на равните възможности за всички, а също и на приноса от страна на европейските институции, гражданското общество и социалните партньори, в настоящото съобщение е представен всеобхватен подход за засилване на борбата с дискриминацията и за насърчаване на предоставянето на равни възможности.

По-специално, настоящото съобщение е придружено от предложение за нова директива за забрана на дискриминацията, основана на възраст, увреждане, сексуална ориентация и религиозна принадлежност или убеждения извън сферата на трудовата заетост. С това предложение от изключително значение се отваря пътят за завършване на правната рамка за действия на цялата територия на Европа за борба с всички форми на дискриминация, както се посочва в член 13 от Договора за ЕО.

По-добрата правна защита срещу дискриминацията трябва да бъде придружена от активна стратегия за насърчаване на недискриминацията и предоставянето на равни възможности. В тази насока в настоящото съобщение са предложени действия, които да

¹ Специално проучване на Евробарометър 296 (2008 г.)

² COM(2008) 412 окончателен.

³ COM(2005) 224 окончателен.

дадат нов тласък на диалога относно политиката за недискриминация и да доведат до по-ефективно използване на наличните инструменти като цяло и с особен акцент за насърчаване на социалното приобщаване на ромското население, като се отчитат значителните дискриминационни проблеми, пред които то е изправено.

2. ЗАСИЛВАНЕ НА БОРБАТА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА

Битката срещу дискриминацията не може да бъде спечелена само със законодателни средства. Преди всичко успехът зависи от промяна в отношението и поведението. Въпреки това няма съмнение, че ефективна и правилно приложена рамка, която обявява дискриминацията за незаконна и гарантира на жертвите на дискриминация ефективна защита, представлява съществена стъпка към постигане на истинска промяна. Комисията се ангажира да гарантира зачитането на съществуващата правна рамка, като същевременно предлага въвеждането на ново законодателство, необходимо за разширяване на обхвата на правна защита за всички форми на дискриминация във всички сфери на живота.

2.1 Прилагане на съществуващата правна рамка

Вече са приети три директиви⁴, в изпълнение на член 13 от Договора за ЕО, който предвижда действия за обявяване на незаконността и борба с дискриминацията, основана на пол, расов или етнически произход, религиозна принадлежност или убеждения, увреждане, възраст и сексуална ориентация. Посочените директиви забраняват дискриминацията въз основа на възраст, сексуална ориентация, увреждане и вероизповедание или убеждения в рамките на трудовата заетост, професиите и професионалното обучение, а защитата срещу дискриминация на основание на расова и полова принадлежност се разпростира извън сферата на заетостта и включва социална защита и право на достъп до стоки и услуги.

Комисията участва дейно при гарантирането на правилното прилагане на посочените директиви. Като цяло състоянието е добро. Транспонирането на директивите в националното законодателство е оказало съществено въздействие върху борбата с дискриминацията. Редица държави-членки вече са надминали изискванията на европейското законодателство по отношение на предоставянето на защита от дискриминация. През 2006 г.⁵ и 2008 г.⁶ Комисията представи доклад за прилагането на директивите относно дискриминацията на основание на расов и етнически произход и дискриминацията в областта на заетостта и професиите. В случаите, в които Комисията не е удовлетворена от това коректно ли спазват своите задължения държавите-членки, тя е образувала процедури за нарушение. Приблизително половината от държавите-членки са засегнати от тези процедури. Проблемите произтичат главно от невъзможността на държавите-членки да покрият всички лица и области, заложиени в директивите, от определения за дискриминация, които се различават от посочените в

⁴ Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 година относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход (ОВ L 180, 19.7.2000 г., стр. 22), Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите (ОВ L 303, 2.12.2000 г., стр. 16) и Директива 2004/113/ЕО на Съвета от 13 декември 2004 година относно прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до стоки и услуги и предоставянето на стоки и услуги (ОВ L 373, 21.12.2004 г., стр. 37).

⁵ COM(2006) 643 окончателен.

⁶ COM(2008) 225 окончателен

директивите и от несъответствия в разпоредбите за оказване на помощ на жертвите на дискриминацията. Овен това понастоящем Комисията проверява дали държавите-членки са изпълнили задълженията си за правилно транспониране на директивата от 2004 г. относно дискриминацията въз основа на пола при достъпа до стоки и услуги. През 2010 г. тя ще докладва относно прилагането и, както е предвидено в директивата, може, ако е целесъобразно, да предложи изменения.

Правилно транспониране на европейските правила в националното законодателство обаче е само част от необходимите действия. Държавите-членки трябва също така да гарантират практическата ефикасност на своите системи за обезпечение на жертвите и на дейностите си за повишаване на осведомеността⁷. Хората трябва да познават правата си и да са в състояние на се ползват от тях.

Компетентните по въпросите на равнопоставеността национални органи, учредени по силата на директивите с цел насърчаване на равното третиране и борба с дискриминацията, основана на расов или етнически произход или пол, имат важна роля при подпомагане на жертвите на дискриминация, посредством предоставяне на информация и съдействие при подаването на жалби. Те могат да предоставят насоки на доставчиците на услуги и на други заинтересовани страни по отношение на спазването на техните задължения и да насърчават посредничеството и алтернативните методи за разрешаване на спорове. В резултат жалбите често могат да бъдат удовлетворени без да се стига до съдебен иск. Чрез програма „Прогрес“⁸, Комисията подкрепя сътрудничеството между органите по равнопоставеността, и изграждането на капацитета на тези органи посредством мрежата *Equinet*⁹.

Комисията също така извършва редовен обмен на информация с тези органи по отношение на последните правни промени и общи проблеми, възникнали в рамките на борбата с дискриминацията основани на половата принадлежност. Въз основа на този обмен Комисията извършва наблюдение на ефикасността на националните наказателни мерки и срокове за предприемане на действия пред националните съдилища. Тези два елемента са от фундаментално значение за обезкуражаване на дискриминиращото поведение и за предоставяне на ефикасно правно обезщетение на жертвите. Комисията си сътрудничи с посочените органи и при преразглеждане на законодателството за равно заплащане, което има за цел справянето с продължаващия дисбаланс в заплащането на различните полове.

2.2 *Допълнително укрепване на правната рамка*

Независимо от постиженията, факт е, че европейската правна рамка за справяне с дискриминацията все още не е пълна/завършена. По-конкретно, въпреки че някои държави-членки са предприели действия за забрана на дискриминацията, основана на възраст, сексуална ориентация, увреждане и религиозна принадлежност или убеждения извън сферата на заетостта, в Европейския съюз все още не съществува еднакво минимално равнище на защита за хора, които са били жертва на подобен вид дискриминация.

⁷ В проучване на Евробарометър се посочва, че само 33 % от европейците са запознати с правата си, в случай че са били обект на дискриминация
http://ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/public/pubst_en.htm

⁸ Решение № 1672/2006/ЕО от 24 декември 2006 г., ОВ L 315, 15.11.2006 г, стр. 1.

⁹ Европейска мрежа на органите, компетентни по въпросите на равнопоставеността
<http://www.equineteurope.org>.

В същото време дискриминацията, основана на посочените критерии е също толкова неприемлива извън сферата на заетостта, както и в нея. Когато става въпрос за защита от дискриминация, не може да съществува йерархия. Поради това в своята законодателна и работна програма за 2008 г. Комисията обяви, че ще предложи нови инициативи за допълване на правната рамка, основани на резултатите от всеобхватен процеса на обществено допитване. Този ангажимент отговаря също така и на призоваването от страна на Съвета Комисията да разгледа всички възможни несъответствия, които биха могли да съществуват в настоящата правна рамка на Общността в областта на борбата с дискриминацията и на многократните искания от страна на Европейския парламент за разширяване на обхвата на посочената рамка.

Предложението за директива, придружаващо настоящото съобщение, отваря пътя за завършване на европейската правна рамка в областта на борбата с дискриминацията. Директивата ще гарантира забрана във всичките 27 държави-членки на всички форми на дискриминация, включително тормоз, на основание на възраст, сексуална ориентация, увреждане и религиозна принадлежност или убеждения, както и ефикасно обезщетение за жертвите на дискриминация. С приемането на директивата ще се завърши привеждането в действие на член 13 от Договора за ЕО относно дискриминация от всякакъв вид и ще се сложи край на всякакви схващания за йерархичен характер на защитата.

Постигането на тази амбициозна цел изисква ответна реакция с широко поле на действие, но същевременно реалистична и отразяваща специфичните особености на засегнатите области. Съществува тенденция националните традиционни методи и подходи в области като здравеопазването, социалната закрила и образованието да се различават в по-голяма степен, отколкото тези в сферите, свързани със заетостта. Посочените области се характеризират с правов обществен избор в сфери, които са в рамките на националните компетенции.

Многообразието на обществата в Европа е една от нейните силни страни и трябва да бъде зачитано в съответствие с принципа на субсидиарност. Въпроси като организацията и съдържанието на образованието, признаването на семейно положение, осиновяването, репродуктивните права и други подобни проблеми се решават най-успешно на национално равнище. Следователно проектът за директива не изисква от никоя държава-членка да изменя настоящите си законодателни разпоредби и практики във връзка с горепосочените въпроси. Освен това тя не оказва и влияние върху националните правила, приложими за църквите и други религиозни организации и за техните взаимоотношения с държавата. Така например държавите-членки ще продължат да вземат самостоятелно решения по въпроси, отнасящи се например до разрешаването на селективен достъп до училищата, признаването на бракове между партньори от един и същи пол, както и до същността на всички взаимоотношения между организирани вероизповедания и държавата.

Причините за дискриминация се различават значително и всяка една от тях изисква специално изготвен подход. Не става въпрос да се създава йерархия между различните причини, а да се предостави най-подходящата форма на защита по отношение на всяка от тях.

По отношение на възрастта съществуват случаи, в които различното третиране на даден индивид на основание на неговата възраст би могло да се оправдае с интереса, което то представлява за обществото. Например минимална възраст за достъп до образование

или до някои стоки и услуги, преференциални тарифи за определени възрастови групи за ползване на градски транспорт или за посещения на музеи. Освен това не е задължително случаите, при които застрахователи и банки използват възрастта като актюерски фактор за оценка на рисковия профил на своите клиенти, да бъдат разглеждани като дискриминация, въпреки, че посоченият фактор следва да се използва единствено, когато е целесъобразно и когато се основава на обективни доказателства. Подобни съображения са приложими и по отношение на хората с увреждания. Комисията възнамерява да започне диалог с доставчици на финансови услуги, заедно с други заинтересовани страни, с цел обмен и насърчаване на най-добрите практики.

За въпросите свързани с хората с увреждания също е необходим конкретен и специално изготвен подход. В много от държавите-членки вече е налице законодателство, което предвижда защита за хората с увреждания, но съществуват значителни несъответствия относно вида гарантирана защита и областите, обхванати от нея. Освен това с приемането на конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания, подписана съвместно от Европейската общност и нейните държави-членки, се отправя призив за налагане на общ стандарт за прилагане в националните законодателства на правата, предвидени в конвенцията.

Истинската равнопоставеност на хората с увреждания не може да бъде постигната само със забрана на дискриминацията. Тя по-скоро зависи от прилагането на позитивни действия, включително отзоваване на нуждите на хората с увреждания. Невъзможността за достъп се възприема във все по-голяма степен от европейските общества като недопустима. Предоставянето на възможност на хората с увреждания да дадат своя активен принос в обществото води до истински икономически и социални ползи. Също както в директивата от 2000 г. в областта на заетостта, мерките за приспособяване към нуждите на хората с увреждания следва да бъдат разумни — пропорционални на нуждите на клиентите или потребителите и съобразени с разходите, до които ще доведат за съответния орган или институция. Държавите-членки ще могат да продължат да предоставят обучение на хората с увреждания в нормални или специализирани институции.

Бъдещата директива ще се прилага при множество разнообразни условия на територията на Европейския съюз. Следователно е подходящо на държавите-членки да се остави възможност за проява на гъвкавост. Например възможно е правила, които изглеждат неутрални, но на практика биха могли да окажат неблагоприятно въздействие върху определена група, да бъдат позволени, ако бъдат счети за разумни и ако тяхната цел е оправдана. При наблюдение на приложението на директивата Комисията ще обърне особено внимание на използването на тази възможност.

Проектът на директивата се отнася за предоставянето на всички видове стоки и услуги. Би било диспропорционално частни лица, действащи изцяло за собствена сметка, да бъдат подложени на всички задължения, заложи в проектодирективата. Предложението съответно се основава на практиката в няколко от държавите-членки и предвижда разпоредби за ограничаване на прилагането ѝ до предоставянето на стоки и услуги с търговска цел. Частните лица са обхванати само в рамките на извършване на своята търговска дейност.

По отношение на ключовите понятия и механизми предложената директива възприема същия успешен модел, използван във вече съществуващите директиви. Следователно, що се отнася до определенията за пряка и непряка дискриминация, тормоз и подбуждане към дискриминация, директивата отразява настоящото законодателство. Разпоредбите свързани с ролята на органите по равнопоставеност и задължението на държавите-членки да предоставят подходящи наказателни мерки срещу дискриминацията в националните съдилища са същите като тези, фигуриращи в действащото законодателство. Следователно посочените понятия и механизми са вече известни на обществените и частните организации в държавите-членки, което следва да доведе до по-лесното транспониране и прилагане на новия инструмент. Същевременно, чрез допълване на съществуващите директиви, предложеният подход избягва повдигането на дискусия и създаването на съмнения по отношение на достиженията на правото на Общността. Комисията вярва, че настоящото предложение предоставя балансиран и реалистичен подход към завършване на европейската рамка за борба с дискриминацията и призовава Съвета и Европейския парламент да започнат приоритетно обсъждания на тази тема.

3. УКРЕПВАНЕ НА ИНСТРУМЕНТИТЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА АКТИВНО НАСЪРЩАВАНЕ НА ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ

Извеждането на преден план на недискриминацията и равните възможности във всички сфери зависи както от добра правова основа, така и от редица инструменти на политиката. Те включват повишаване на осведомеността, включване във всички политики, събиране на данни и позитивни действия. В резолюция на Съвета относно последващите действия, свързани с европейската 2007 година, се подчертава важността на цялостното отчитане и допълнителното развитие на тези инструменти на политиката.

3.1 По-стабилни инструменти на политиката

Всеобщо възприемане на недискриминацията

Включването на принципите за недискриминация следва да се прилага за всички обхванати от член 13 от Договора за ЕО причини за дискриминация, ако искаме да намалим равнището на неравенство и дискриминация, на които са жертва всички засегнати групи. Две от основанията вече са обект на специфични политики на ЕС, които съдържат добре разработен набор от действия, насочени към включването им в политиките. Първо, стратегията на ЕС за хората с увреждания се основава на Плана за действие за хората с увреждания за 2003 — 2010 г., и по-специално на Европейския план за действие за периода 2008 — 2009 г.¹⁰. Прилагането от Общността и от

¹⁰ COM(2007) 738 окончателен.

държавите-членки на конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания ще предостави основа за по-тясно сътрудничество в областта. Второ, Пътната карта за равенство между жените и мъжете за периода 2006-2010 г.¹¹ предоставя рамката за действие в областта на равенството между половете. В предложените дейности ще бъде обърнато специално внимание на включването на аспекта на равенство между половете.

Комисията ще затвърждава посочените постижения посредством насърчаване на системното включване във всички политики на проблеми, свързани с недискриминацията и равните възможности за всички основания от член 13, по-конкретно в рамките на вече съществуващи механизми за координация в областта на заетостта, социалното приобщаване, образованието и обучението. Комисията от своя страна ще засили проучването на въздействията на новите си предложения по отношение на въпросите на недискриминацията и равните възможности и ще поощрява участието в консултациите на неправителствени организации с опит в дадена област на недискриминацията.

Освен това тя насърчава държавите-членки да използват различните инструменти за включване на различните аспекти на дискриминацията в политиките, добрите практики и методологиите, които вече са налице на равнище Общност и на национално равнище¹². Равните възможности, съображенията относно недискриминацията и изискванията за достъпност ще бъдат застъпени в предвидените насоки относно социално отговорните обществени поръчки, с цел повишаване на осведомеността в държавите-членки за методите за популяризиране на недискриминацията и равните възможности посредством свързаните с възлагането на поръчки политика и практика.

Комисията ще продължи да популяризира ценностите на недискриминацията и равните възможности в останалите си политики, като например политиките за правата на детето¹³ и разширяването, както и по-общо във външните отношения на ЕС, включително и на многостранно равнище. Специално внимание ще бъде обърнато на правата на хората от малцинства в държави, които не са членки на ЕС.

Измерване на дискриминацията и оценка на прогреса

За оценка на степента и характера на понасяната дискриминация и за изработването, адаптирането, наблюдението и оценката на политиките са необходими точни данни. Необходимостта от данни за всички сфери на дискриминация е значителна. За различните сфери и за различните държави-членки¹⁴ наличните данни се различават значително, което води до затруднения, а понякога и до невъзможност за сравнение на данните.

Законодателството по отношение на неприкосновеността на личния живот и защитата на личните данни определят критерии за събиране и обработка на личните данни¹⁵.

¹¹ COM(2006) 92 окончателен.

¹² *Всеобщо възприемане на недискриминацията: инструменти, съдебна практика и начини за напредък*, Европейска комисия, април 2007 г.

¹³ Съобщение – „Към стратегия на ЕС за правата на детето“ COM(2006) 367 окончателен).

¹⁴ Вж. Доклад от проучване на концептуална рамка, Европейска комисия, Януари 2008 г.: http://ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/pdf/pubst/stud/measprog08_en.pdf.

¹⁵ Вж. *Измерване на дискриминацията: Събиране на данни и законодателство на ЕС за равнопоставеността*, Европейска мрежа от правни експерти в областта на недискриминацията,

Като цяло, по време на преброяване на населението, европейската общественост желае да предоставя анонимна лична информация от съображения за борба с дискриминацията¹⁶. Комисията проучва възможностите за: i) редовно събиране на данни относно степента и въздействието на дискриминацията в сътрудничество със статистическите органи на държавите-членки съгласно статистическата програма на Общността, по-конкретно за дискриминацията на основание на расов и етнически произход, религиозна принадлежност/убеждения и сексуална ориентация, за която все още липсва информация, и ii) установяване на модул на ЕС за проучване на дискриминацията. Освен това тя работи в тясно сътрудничество с *Equinet* за разработването на система за събиране на информация относно обработените от националните органи по равнопоставеността жалби.

Позитивни действия

Еднаквото третиране би могло да доведе до формална равнопоставеност, но не е достатъчно за налагането на равнопоставеността на практика. Законодателството на ЕС в областта на недискриминацията не възпрепятства никоя от държавите-членки да поддържа или приема специфични мерки за предотвратяване или обезщетение за щетите, свързани с дискриминацията на основания, за които съществуват разпоредби за защита.

Признаването на ролята, която биха могли да имат позитивните действия за справяне с липсата на реална равнопоставеност в обществата¹⁷, бързо нараства. Някои държави-членки¹⁸ са въвели разпоредби, които задължават обществените органи да насърчават равнопоставеността, като основна цел във всички техни дейности. Комисията ще се възползва от постоянния диалог с държавите-членки за поощряване на цялостното използване на възможностите за позитивни действия, по-конкретно във връзка с достъпа до образование, трудова заетост, жилищно настаняване и здравни грижи .

Повишаване на осведомеността и дейности за обучение

Информацията относно съществуващото законодателство е предварително условие за реалното използване на това законодателство от потенциалните жертви и за осъзнаване от страна на работодателите, доставчиците на услуги и администрациите на техните задължения. Както беше споменато по-рано обаче осведомеността по отношение на законодателството в областта на недискриминацията остава ниска¹⁹. За постигане на по-нататъшен прогрес, най-големите промени — и най-трудните за постигане — включват справянето със стереотипите и предразсъдъците във всичките им форми. Информационната кампания на ЕС „За многообразие — срещу дискриминацията“ ще продължи в тясно сътрудничество с национални работни групи, в чиито състав влизат представители на гражданското общество, служители на министерства, социални

февруари 2007 г.:

http://ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/pdf/legnet/07measdis_en.pdf.

¹⁶ 75 % от европейските граждани са готови да заявят своя расов произход, 74 % — своето вероизповедание и 65 % — своята сексуална ориентация вж. Специално проучване на Евробарометър 263, януари 2007 г.

¹⁷ *Извън рамките на формалната равнопоставеност: Позитивни действия в съответствие с Директиви 2000/43/ЕО и 2000/78/ЕО*, Европейска комисия, октомври 2007 г.:

http://ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/pdf/legnet/bfe07_en.pdf.

¹⁸ Обединеното кралство и Финландия

¹⁹ Специално проучване на Евробарометър 263 / TNS Opinion and Social

партньори и други заинтересовани страни. Освен това Комисията ще предостави и допълнителна помощ за дейности за обучение по съществуващото законодателство, насочени към основни заинтересовани страни, включително органи по равнопоставеността, съдии, юристи, неправителствени организации и социални партньори.

Популяризиране на ползите от многообразието на работното място

Като признават, че законодателството е по-ефективно, когато е комбинирано с прогресивни и новаторски стратегии, прилагани от работодателите за справяне с все по-многообразната работна ръка, Комисията²⁰ и някои държави-членки²¹ се обявяват в подкрепа на развитието на управлението на многообразието, както в големите дружества, така и в малките и средните предприятия²².

Съветът призова държавите-членки и Комисията да популяризират допълнително многообразието на работната ръка и да разширят развитието на подходящи икономически инструменти, включително доброволни харти²³. В отговор Комисията, с помощта на бизнес организации и организации на работодателите, ще насърчава доброволните инициативи на цялата територия на ЕС. Също така тя ще насърчава сътрудничеството между представители на бизнеса, бизнес училища и университети в рамките на възможностите за по-тясно сътрудничество за проучване и обучение по въпроси, свързани с многообразието. Освен това тя ще поощрява многообразието и по-доброто управление на многообразието в публичните администрации на европейско и национално равнище²⁴.

3.2 Развитие на диалога относно недискриминацията и равните възможности

През 2007 г. Европейската година на равните възможности за всички отвори нови пътища за популяризиране на недискриминацията и равните възможности, като въввлече всички заинтересовани страни в широкообхватен диалог на европейско и национално равнище. Държавите-членки и гражданското общество признават ползата от придаване на по-редовен характер на този диалог. Посоченият обмен ще се извършва в рамките на годишни срещи на върха по въпросите на равнопоставеността, на които се събират заинтересовани страни на най-високо равнище, за да направят оценка на състоянието и да дадат тласък и насоки за бъдещи действия.

Комисията учреди правителствена експертна група по въпросите на недискриминацията²⁵, която има за цел да проучи въздействието на недискриминационните мерки на европейско и национално равнище, да утвърди добрите практики посредством взаимно обучение между равностойни участници и да

²⁰ Икономически ползи от многообразието – добри практики на работното място, Европейска комисия, 2005: http://ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/pdf/events/basicase_en.pdf.

²¹ Франция, Белгия (Регион Брюксел-столица) и Германия.

²² *Многообразието на работното място: 8 стъпки за малките и средни предприятия*, Европейска комисия, 2007 г. http://ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/pdf/pubst/broch/8steps07_en.pdf.

²³ Резолюция на Съвета 2007/С 308/01 от 5 декември 2007 г.

²⁴ Например, посредством стартиране на изследване, което представя „карта“ на състоянието относно практиките на работодателите в общественния сектор за борба с дискриминацията и насърчаване на многообразието.

²⁵ С(2008)3261.

разработи модели за оценка на ефективността на недискриминационните политики. По-конкретно Комисията възнамерява да работи заедно с посочената група при проследяване на резултатите от сравнително проучване на хомофобията и дискриминацията в ЕС на основание на сексуална ориентация, извършено от Агенцията на Европейския съюз за основните права. Групата ще се среща редовно с гражданското общество, социалните партньори и *Equinet*. Общността може да използва програмата „Прогрес“ в подкрепа на определянето на иновационни практики посредством посочения процес. На срещите на върха по въпросите на равнопоставеността Комисията ще докладва за резултатите от тази дейност.

Комисията възнамерява да използва тези нови механизми за управление при разглеждане на въпросите, свързани с множествената дискриминация, като се основава на установените в някои държави-членки практики, които предвиждат за жертвите на подобен вид дискриминация единна процедура за подаване на жалби и разглеждането на доказателството, че дискриминацията е била основана на повече от един фактор, като утежняващо вината обстоятелство. Комисията ще повиши осведомеността по отношение на множествената дискриминация, като финансира дейности и предостави средства на по-малки мрежи от неправителствени организации, представляващи междусекторни групи.

3.3 Прилагане на по-добри инструменти за ускоряване на социалното приобщаване на ромите

Засилването на борбата с дискриминацията едновременно посредством законодателни и стратегически инструменти ще е в полза на всички потенциални групи заинтересовани страни, но същевременно е важно да се обърне особено внимание на специфични групи. Положението на ромите, което се характеризира с трайна личностна и институционална дискриминация и широкомащабна социална изолация, поражда особена грижа днес. Маргинализацията на милиони хора е неприемливо преди всичко от гледна точка на равнопоставеността и ефективното упражняване на човешките права. Също така от гледна точка на социалното сближаване подобно действие не може да бъде оправдано. И на последно място, но не и като най-маловажно, широкоразпространената безработица и бедност сред такава голяма група хора представлява загуба от гледна точка на икономиката. Както Европейският съюз, така и държавите-членки са отговорни за справянето с този спешен проблем.

Комисията многократно осъди всички прояви на дискриминация спрямо ромското население като специфична форма на расизъм, несъвместима с принципите на ЕС. Прилагането в държавите-членки на законодателството на ЕС в сферата на дискриминацията е основна отправна точка за приобщаване на ромите. Комисията ще продължи да проявява бдителност в тази сфера и ще засили работата си с националните органи по равнопоставеността, с цел повишаване на техния капацитет за справяне със случаи на дискриминация срещу ромите. Комисията ще продължи да подкрепя изграждането на капацитет сред ромското гражданско общество и да поощрява неговото включване на всички нива на разработване и прилагане на политиката.

Европейският съвет призна положението на ромското население и през декември 2007 г. призова Комисията „да разгледа съществуващите политики и инструменти и да докладва на Съвета относно постигнатия напредък.“ Придружаващият работен документ на службите на Комисията представлява отговор на този призив. Той показва, че е налице стабилна рамка от правни и финансови инструменти и инструменти за

координиране на политиката и че те се употребяват все по-често, но също така, че може да се направи повече за тяхното по-ефективно функциониране.

Въздействието на посочените инструменти на практика зависи обаче от ангажираността на държавите-членки и възможността на всички заинтересовани лица да ги използват пълноценно. Проведеният през юни 2008 г. Европейски съвет призова Съвета да разгледа спешно този въпрос. От своя страна Комисията ще използва всички средства, с които разполага в подкрепа на процеса, очаквайки ясен ангажимент от страна на Европейския съвет в края на френското председателство.

С цел подкрепа и насърчаване на съвместен ангажимент от страна на държавите-членки, на европейските институции и на гражданското общество, през септември 2008 г., в рамките на Европейската година на межкултурния диалог, Комисията ще организира Европейска среща на върха, посветена на ромите, на която ще присъстват всички заинтересовани страни; заключенията от срещата ще бъдат предоставени на френското председателство за допълнително разглеждане по време на Съвета на министрите преди Европейския съвет през декември 2008 г. Освен това, базирайки се на вече извършеното широкообхватно проучване, Комисията ще предприеме цялостен преглед на съществуващите политики и институционални механизми, както и на техните връзки с програми и проекти, насочени към ромите, с цел определяне на успешни практики, които биха могли да бъдат прехвърлени и по този начин европейските и национални инструменти да бъдат използвани по-добре.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Комисията е поела сериозен ангажимент да се бори с всички видове дискриминация по член 13 от Договора за ЕО и ще продължи да наблюдава внимателно транспонирането на съществуващите директиви. С цел да допълни правната рамка на ЕС, тя представя предложение за директива за забрана на дискриминацията, основана на възраст, увреждане, сексуална ориентация и вероизповедание или убеждения, извън сферата на трудовата заетост. Комисията призовава Съвета и Европейския парламент да задвижат приоритетно обсъжданията по предложението.

Успешната правна защита на личностните права трябва да е съпроводена от активно поощряване на недискриминацията и равните възможности. Комисията се ангажира да постигне допълнителен успех на европейско и национално равнище в ключови области, като например повишаване на осведомеността, включване във всички политики на недискриминацията, позитивни действия и събиране на данни. По-стабилното управление на недискриминацията следва да улесни обмена на добри практики, взаимното обучение между равностойни участници и изработването на модели за референция между държавите-членки, както и да насърчи развитието на нови подходи, например за справяне с множествената дискриминация.

В сътрудничество с гражданското общество и социалните партньори, Комисията ще наблюдава прилагането на инициативите, определени в настоящото съобщение. Освен това тя ще прави оценка на напредъка и въздействието на отделните дейности.